

ke deze tekst dus
illing, dat een phy-
bewijzen! Dat kan
t spreekt niet over
en zondaar. — Zie

eede citaten, om
e doen zien, hoe
pt.

elangrijke dingen
nt de betekenis
ontwikkeling van
terk een breede
groot belang om
schrijver hier tol
betekenis van

gende opmerkin-
schrijver klaag-
genoeg rekening

vertaling komt
t woord „natuur-
woorden uit het

1 natuur en na-
2 woord „physis“
voorden afgeleid

ek instellen, wat
nen wij één van
welke wijze het
gebruikt wordt
of nagaan, welke
woorden ph-
n psuchè, dat
door de Staten-
s“ vertaald werd

terp onderschei-

onder „natuur“
der nadere toe-
moeten weten,
aakgebruik wil

ons besproken
aarblijkelijk niet
1 het citaat van
chelijke natuur
teelt) naar „na-
Grieksch psu-

een onderzoek
epaalde begrip-

r zelve, schoon
bruik van twee
ekend is, toch
tandacht gehad
met het begrip
1 heeft. Had hij
icht gehad dan
opmerking als
achterwege zijn
sch kent, weet,
physicus staat;
tent en in zijn
te mens“ zal
enken.

ons het betoog
Cor. 15:44 ver-
de schrijver, in

entaar op den
Prof. Grosheide
msterdam 1932
lezen tekst het

, wat leven heeft
en lichaam, dat
als het hier op
nover nekros, als
uchikon kan ge-
ood onderworpen
men daarbij, dat
het lot der ge-
niet, wat gezaaid
deren Gods. Zoo-
aan lichaam nog
ondanks de ver-
gen wordt er een
is.”

naarnaar hij in
gl Prof. Gros-

a voor in onzen
chikos dan ook
Paulus een bij-
Psuchikos is wat
klassiek spraak-
suchè heeft. Dit
chikos naast en
zifeld de bedoe-
na mè echontes,
20 etc., niet, wat
ing van ziel en

lichaam, waarbij we onder ziel, de persoonlijkheid, ons gehele geestelijk bestaan en ook nog wel het leven en onder lichaam al het stoffelijke van ons bestaan samenvatten, kent Paulus niet. Het ik, de persoonlijkheid noemt hij pneuma, vgl. vs. 11. Op zichzelf zou pneumatikos dus ook hier dienst kunnen doen om den niet bekeerden mensch aan te duiden. Dit zou echter verwarring stichten, en pneumatikos wordt de facto alleen gebruikt — ook hier ter plaatse — in den bij vs 13 omschreven zin. Zoo komt Paulus er toe, om van den niet-geloovigen mensch psuchikos te bezigen, hij heeft alleen maar psuchè. Psuchè is dus het leven, in tegenstelling met den dood.

Psuchè ligt daarom op gansch ander terrein dan pneuma, het teekent den mensch als levend wezen zonder meer. Daarom kan psuchikos den mensch aanduiden, met wien niets gebeurd is; den mensch, die alleen maar leeft, niet den Geest ontvangen heeft, vgl. vs 12.” (Laatste spatieering van ons. W.)

Waar een zoo bij uitstek vertrouwd N.T. deskundige als Prof. Grosheide aldus over „psuchikos“ spreekt, behoeven wij niet meer de gedachte te bestrijden, die in het door ons besproken boek in Aant. 39 eerste zin als vanzelfsprekend werd beschouwd.

E. In het vervolg van Aant. 39 zegt de schrijver, dat psuchikos niet vertaald kan worden door psychisch, en dat dat niet kan, zou dan blijken uit andere teksten, die hij aanhaalt.

Maar hier hebben wij te doen met een cirkelredeneering. Immers als ik onderzoeken moet wat het woord psuchikos beteekent, mag ik mij voor de betekenis van psuchikos in den eenen tekst nooit beroepen op het feit, dat het in een anderen tekst net zoo vertaald is. Het is immers mogelijk, dat het in beide gevallen verkeerd vertaald is.

Bovendien is niet duidelijk, waarom Paulus, stel al dat psuchikos natuurlijk beteekende, bij dit natuurlijk dan ook gedacht zou hebben aan „heel den mantel der functies“. Zoowel deze term als wat ermee wordt uitgedrukt lijkt ons aan het schriftuurlijk spraakgebruik stellig niet ontleend. Dit behoeft op zichzelf tegen dezen term niet te pleiten. Maar wel zou een nader bewijs voor de stelling, dat Paulus met het woord „psuchikos“ den mantel der functies bedoelde, uiterst gewenscht zijn geweest.

F. Wij oordeelen, dat de schrijver van bedoeld boek ook in zijn betoog over de betekenis van het woord „natuurlijk“ vervallen is in de fout, een zekere stelling, die hij bewijzen moet, te gebruiken om het bewijsmateriaal een bepaalde kleur te geven. Vanzelfsprekend is dit geheel onbewust geschied. Gelijk wij reeds eerder zeiden, komen vergissingen van dezen aard zoowel in de wetenschappelijke als populaire literatuur talloos vele malen voor.

Wij meenen, dat de schrijver van het door ons besproken boek in zijn methode van bewijsvoering zich in de war heeft laten brengen, doordien hij, sprekende over de betekenis van het woord „natuur“, nu eens uitging van 'Grieksche woord „physis“ en dan weer van het Nederlandsche woord „natuur“, dat in dat geval een vertaling was van een geheel ander woord.

G. Onbedoeld schoof de schrijver geheel op den achtergrond het gebruik van het woord physis, (= natuur) zooals de Schrift als geheel dat woord kent.

De Schrift spreekt wel degelijk, ook wanneer het gaat over de menschen in het algemeen, van „de menselijke natuur“; evengoed als over een „natuur der dieren“ (Jac. 3:7). Door die natuur zijn wij kinderen des toorns (Ef. 2:3). Die natuur kan ook meer speciale bepalingen geven: men kan van nature Jood zijn (Gal. 2:15). Ook de planten hebben hun eigen natuur (Rom. 11:24). Bovendien brengt de natuur zelve zekere gedragingen en zekere wetten mee (Rom. 1:26), terwijl het leven „van nature“ bij de heidenen een zich richten naar de wet medebrengt (Rom. 2:14).

Hier hebben wij telkens te doen met het Grieksche woord physis. Dat woord physis nu heeft in de Schrift evenals de woorden voor genade (charis), geloof (pistis), deugd (aretè), waarover wij vroeger reeds spraken, een geheel eigen betekenis gekregen.

Daardoor vinden wij in de Schrift het begrip menselijke natuur, waarbij natuur (= physis) in een anderen zin gebruikt wordt dan bij de Grieksche wijsgeeren, in een zeer specifieke betekenis.

En dat begrip „natuur“ had o.i. de schrijver nader moeten onderzoeken, om de vraag te beantwoorden, wat de Schrift nu eigenlijk onder die physis (= natuur) van den mensch verstaat.

(En over dit begrip menselijke natuur handelt de dogmahistorie der eerste eeuwen van onze jaartelling en dit begrip menselijke natuur is ook nog telkens weer in de zielkunde aan de orde.)

Wij meenen dan ook hier weer te moeten concluderen, dat de schrijver in zijn methode van bewijsvoering uit de Schrift een, zij het ook begrijpelijke, fout maakte.

J. W.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

Noodige verduidelijking.

Blijkens een brief, dien ik ontving naar aanleiding van het artikelje in het nummer van de vorige week (inzake de pogingen ten bate van afgestudeerden zonder emplooi) is de bedoeling van de actie niet duidelijk genoeg naar voren gekomen. Het gaat in dezen niet in de eerste plaats om een werkgelegenheid te vinden, die inkomsten geeft, om een betrekking dus, want tot dat doel zou een vergadering weinig baten. Maar de bedoeling is, dat voor de betrokkenen de mogelijkheid worde geschapen in hun vak praktisch werkzaam te zijn, en om hun wetenschappelijke ambities levend te houden, en om eenige vaardigheid te verkrijgen, die bij eventuele kans op een gesalarieerde betrekking zeker factor van aanbeveling zou zijn. Wanneer ingenieurs als assistent in een of ander bedrijf konden komen, leeraren als hospitant ervaring konden opdoen, medici in een ziekenhuis praktisch konden werken, zou dat voor allen van groote betekenis zijn. Want het is nog minder de inkomsten-quaestie, die voor hen urgent is — aangezien ze in den regel bij hun ouders kunnen blijven inwonen — dan wel het gevaar, dat ze hun wetenschappelijke belangstelling en hun arbeids-geschiktheid verliezen.

Daartegen nu kan een actie, als wordt bedoeld, inderdaad helpen. Als bedrijfsleiders, directeurs van ziekenhuizen en scholen de gelegenheid willen openstellen voor gegadigden, om als volontair werkzaam te zijn, wordt dat eerst-dreigende gevaar althans voor een goed deel afgewend. Is het mogelijk, daaraan een kleine toelage te verbinden, des te mooier, maar het gaat allereerst om de werkgelegenheid zelf.

Wie daaraan wil medewerken als „werkgever“, wordt gaarne ter vergadering uitgenodigd. Ook zal de Commissie schriftelijke bereidverklaring dankbaar aanvaarden. Uiteraard zal het echter gewenscht zijn, dat de betrokkenen in de plaats van hun inwoning kunnen blijven.

C. T.

OPVOEDING EN ONDERWIS

Het Ontwerp Kweekschoolwet-Marchant.

Met groote voortvarendheid werkt Z.E. de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen aan de Opleiding van onze onderwijzers. Hij wil ook in dit onderdeel komen tot bezuiniging, maar meteen bereiken de verbetering van de toerusting van onze onderwijzers tot hun levenstaak. Ieder, die het met het onderwijs wel meent en ook de belangen van onze onderwijzers daarbij goed in het oog wil houden, zal deze poging van Minister Marchant hoogelijk waardeeren.

Het doet zoo goed, in een officieel stuk eens te lezen, dat toch ook de onderwijzer volledig toegerust de school in moet gaan. Daarom bedoelt dit ontwerp van de straks (met 1 Sept. 1934) van vier tot drie klassen teruggebrachte Kweekschool een vijfjarige te maken. De klassen 4 en 5 zullen dan maar voor de helft theoretische lessen ontvangen en de andere helft van de tijd zal worden besteed aan oefening in de praktijk van het schoolhouden. Heel wat van wat de Minister hier geeft, heeft in 1920 reeds kracht van wet gekregen, maar... is toen om financiële redenen niet uitgevoerd. Z.E. is van oordeel, dat de vijfjarige Kweekschool ook niet meer behoeft te kosten dan de nu nog bestaande vierjarige, vooral niet, wanneer de B-afdeelingen, die immers voor de hoofdklasse opleiden, vervallen. De onderwijzeressen, die zich tevreden stellen met een bevoegdheid voor de 1e en de 2e (eventueel de 3e) klasse van de Lagere School, kunnen die bevoegdheid behalen aan het einde van de derde Kweekschoolklas. Wie het eindexamen aan het einde van de vijfde klas doet, is daardoor volledig bevoegd als hoofd der school op te treden. Hij heeft dan evenwel geen bevoegdheid tot het geven van onderwijs in Fransch, Duitsch, Engelsch en Wiskunde, wat de wet van 1920 wel bedoelde.

Ieder gevoelt, dat deze bepalingen voor onze onderwijzers van groot belang zijn. Het gelobt, dat menigeen nu met het behalen der hoofdklasse heeft, zal uit zijn. Ik weet wel, dat velen van oordeel zijn, dat de hoofdklasse-misère voor een groot deel moet worden geweten aan de patiënten zelf, maar ik weet ook, dat er heel wat van die misère komt voor rekening van dat examen-stelsel en voor rekening van de omstandigheid, dat heel wat jonge onderwijzers eerst staan voor een volledige dagtaak, die vooral de eerste jaren zeer vermoeiend is, waarna ze dan nog een zware studie hebben te voltooien. Uit dit oogpunt ge-

zien, zijn de onderwijzers den Minister dankbaar voor dit voorstel.

Verder komt de Minister met zeer bepaalde voorstellen tot reguleering van de Opleiding, ook voor het Bijzonder Onderwijs. Z.E. is van oordeel, dat het niet mogelijk is, het oprichten en instandhouden van Bijzondere Kweekscholen met recht op Rijksvergoeding aan de volle vrijheid van de vereenigingen over te laten. Hij is van meening, dat daaruit tal van al te gewaagde proefnemingen ten nadeele van 's Rijks kas zouden voortvloeien, ongerekend, dat men in de komende jaren tot inkrimping van het aantal kweekscholen zal moeten komen. Daarom zal de oprichting en instandhouding van gesubsidiëerde scholen, na raadpleging van daarbij betrokken organisaties, den Onderwijsraad gehoord, voortaan de Koninklijke goedkeuring behoeven.

Als overgangsmaatregel bepaalt art. 43, dat de toestand van subsidiëering blijft tot 31 December 1935, zooals die op 31 Aug. 1934 is. Met ingang van 1 Sept. 1935 wordt het aantal kweekscholen verminderd, na raadpleging van daarbij betrokken onderwijsorganisaties, de Onderwijsraad gehoord, gelet op de behoefte aan kweekschoolopleiding en de daaraan verbonden Rijksuitgaven. Dan wordt vastgesteld, welke kweekscholen voor de vergoeding in aanmerking zullen komen, en in hoeverre een schadeloosstelling van Rijkswege zal worden verleend aan vereenigingen, wier kweekscholen diensgevolge met 1 Sept. 1935 worden opgeheven. De Minister acht niet meer noodig, elk jaar gelegenheid te geven tot het afleggen van het z.g. „staatsexamen“. Hij zal deze materie regelen in overeenstemming met de behoefte aan leerkrachten, voorzover daarin niet door de bestaande kweekscholen kan worden voorzien.

We zien dus, de reguleering van de opleiding bestaat in het beperken van het aantal kweekscholen en in vermindering van de gelegenheid voor het staatsexamen. Wie steeds heeft aangedrongen op reguleering van de opleiding, begroet hier natuurlijk plannen naar zijn hart. Het kan niet anders dan in de weg van beteugeling der vrije opleiding en van het opleiden naar de behoefte, die er op de scholen aan leerkrachten bestaat.

Dat de Minister spreekt van overleg met de betrokken onderwijsorganisaties, is ook naar ons hart. Maar daarmee komen meteen de bezwaren. Hoe ver zal dat overleg gaan? Want, Z.E. weet dat langzamerhand van ons wel, we zijn erg huiverig voor goedkeuring van onze plannen van Overheidswege. Het model, dat hij aanhaalt van de Nijverheidswet, roept voorbeelden in herinnering van minder aangename strekking. We komen hier nog eens weer pleiten voor het inschakelen van de onderwijsorganisaties in de zorg voor de opleiding.

De vrees, die Z. E. uitsprekt, dat tal van gewaagde proefnemingen zullen worden genomen met kweekschoolstichting, kan de Minister wel laten varen. Het is nog nooit een zaak van liefhebberij geweest, een kweekschool te stichten. Daarvoor is de risico te groot. Een opleidingsinrichting moet contact hebben met een bepaald aantal onderwijzersplaatsen. Dan is haar bestaan verzekerd en de risico van proefnemingen op staatskosten is vervallen.

Eén troost hebben we voor onze Protestantsch-Christelijke Kweekscholen: er zijn er niet te veel.

In het Mei-nummer van „De Chr. Kweekschool“ geeft Statisticus een goed gedocumenteerde becijfering, waaruit blijkt, dat we op den duur in de behoefte aan onderwijzers met de bestaande kweekscholen niet kunnen voorzien. Wordt nu door het vormen van de vierde en vijfde klas van de kweekscholen de toevoer een paar jaar grootendeels stopgezet, dan kunnen we, dank zij de radicale plannen van den Minister, op dit terrein een ordelijke toestand hebben.

Over dat woord „goedkeuring“ zullen nog wel enkele woorden vallen. De Minister komt met zijn voorwaarden, daartegen hebben we geen bezwaar, maar dan late hij ook weer de noodige vrijheid. In de strijd voor de „vrije school“ is ook de toelaatbare vrijheid van de kweekscholen begrepen.

Gr.

G. MEIMA.

ZENDING EN EVANGELISATIE

De toestand der Wereldzending.

III

(Licht en Schaduw.)

In de wereldzending zijn van verschillende zijden leuzen aangeheven, waarin op kernachtige wijze het doel, dat de zending nastreeft, werd aangeduid. Er ligt iets goeds in, zagen wij in ons vorig artikel, al zijn ze op zichzelf genomen eenzijdig, en in zeker opzicht ook onjuist. Toch karakteriseren zij de wereldzending, en hebben ze ons wat te zeggen.

Bezien wij de zending naderbij, dan treft ons

naast veel licht ook veel schaduw, ja het is ons, alsof de schaduw het licht geheel verdonkert.

Prof. Richter wijdt in zijn artikelen „Zur Missionslage“ in afl. 9 en 10 van den 10en jaargang van het Neue Allg. Miss. Zeitschrift tamelijk breed erover uit. Hij spreekt van „ein riesiges Programm“, door de Protestantische zending „in Angriff genommen“. Inderdaad, want de geheele niet-Christelijke wereld en een groot deel der Roomsche-Katholieke wereld is voor haar object, en geen enkele andere godsdienst heeft een zoodanige poging gewaagd om anderen voor zich te winnen.

Naast haar staat de Roomsche zending, die niet minder krachtig aan het werk is getogen. Deze heeft zelfs den voorrang wegens de macht van het geld, de menigte van arbeiders en de eenheid van leiding.

Maar hoe ook verschillend, beide zendingen willen de heidensche en Mohammedaansche wereld voor het Christendom winnen.

Kan nu dit machtige plan gelukken? Is er kans de overwinning te behalen?

Als wij afzien van alles, wat voor oogen is en slechts denken aan de almachtige en onwederstandelijke kracht van Gods Geest, dan gelooven wij, dat alles kan, en God zelfs met nog minder middelen de wereld kan bekeeren.

Doch wij moeten ook de menschelijke zijde bezien. En dan mag de vraag gesteld: staat de zending er goed voor?

In menig opzicht: ja, heel goed. Immers, de zending wordt gedreven door volken, die de wereld beheerschen. Geheel Europa en Amerika en Australië zijn in hun macht, en groote landen in Azië en Afrika zijn aan hen onderworpen.

Daarbij hebben de Christelijke volken beschikking over de wetenschap en de techniek.

Wel heeft de wereldoorlog veel kwaad gedaan, en is veel van het prestige verloren, maar het feit blijft, dat het Christendom de leermeester der wereld is, en in hun cultuurhonger zoeken de volken nog steeds bij de Christenvolken verrijking.

In de tweede plaats zijn de zendingen toegerust als nooit tevoren. Als men de vorige eeuwen vergelijkt bij hetgeen nu is, valt de tegenstelling dadelijk in het oog. Welk een propagandamateriaal staat de zending ten dienste! Zij heeft de beschikking over prachtig ingerichte hospitalen, scholen van allerlei aard, tot universiteiten toe, de drukpers, enz. De Bijbel werd reeds overgezet in honderden talen. En van Protestantische en Roomsche zijde staan 25.000 zendelingen in het veld, waarvan velen zijn mannen met zeer wetenschappelijke vorming.

Ook schijnt er overal toegang te zijn. Afstanden zijn er niet meer. De automobiel vergemakkelijkt het werk voor de arbeiders.

Ook is er bij laag en hoog verlangen naar ontwikkeling, in elk geval naar iets anders. De velden zijn wit om te oogsten!

Er is licht. Maar er is meer schaduw, veel meer. Neem maar den concurrentiestrijd tussen Protestantisch en Roomsche. In ons eigen Indië wordt het danig gevoeld.

Erger is, dat de Christelijke cultuur van haar Christelijk gewaad wordt ontdaan, en wat er overblijft is het tegenwoordige Saecularisme, dat met groote vrees vervult; want het Saecularisme heeft geen religie noodig, daar wetenschap en techniek zijn afgoden zijn. En de niet-Christelijke volken, wien het om de cultuur der blanken te doen is, nemen die cultuur over zonder de Christelijke religie, zonder éénige religie; het Saecularisme heeft ze overmocht.

Daarbij komt de aanval van het bolsjewisme, dat Prof. Richter een bijzonder groot gevaar acht. Het voert een ongeëvenaarde propaganda, en vindt allerwege steun, in ieder geval een vruchtbaren bodem. De volksmassa van Afrika en Azië leeft in zoo vreeselijke armoede, dat het bolsjewisme er wel ingang moet vinden en als macht ter verlossing juichend wordt begroet.

Ook met den nationalistischen geest, die overal ontwaakt, en het rassenbesef moet rekening worden gehouden. Vroeger achtten de niet-Christelijke volken de onderdrukking door het blanke ras als een onoverkomelijk noodlot; zij konden er toch niet tegen op! Maar er kwam verandering, eerst door de geweldige ontwikkeling van Japan, dat wel de Christelijke cultuur overnam, maar toch zich verre hield van het Christendom zelf; en daarna door den grooten oorlog, die het den volken deed verstaan, dat de blanken niet onoverwinnelijk zijn.

In verband hiermee leven ook de nationale godsdiensten weer op; men acht het één te zijn: de voorvaderlijke godsdienst en de liefde tot eigen land en volk. En al vindt men in dien godsdienst zelf niet meer bevrediging, toch wordt deze aanvaard, omdat hij tot steun is van het nationalistischen streven.

Zoo doet zich het merkwaardig verschijnsel voor, schrijft Prof. Richter, dat uit de rommelkamer van het verleden, het eene onder stof verborgen pronkstuk na het andere wordt te voorschijn gehaald en opgepoetst en aan de verbaasde wereld wordt aangeboden: Vedanta, Bhāgavad-gita, Bhakti in eijdeloozen vorm en veelheid, of ook „de hokospokus der Theosophie“.

En om niet meer te noemen, onder de schaduwen, welke over het zendingsveld hangen, moet ook gerekend worden het feit, dat de meest waardevolle takken van den zendingsarbeid worden afgesneden, of in elk geval ingekort.

De zendingshospitalen zijn van groote beteekenis gebleken, en vooral Amerika maakte er veel werk van. Maar als de landen zelf in meer of mindere mate zich aan de zieken laten gelegen liggen, en hospitalen stichten en doktoren aanstellen, dan wordt de medische zending veelszins overbodig.

Of ook, men maakt het der zending moeilijk door het niet erkennen van de diploma's harer doktoren, en eischt een nieuwe opleiding of tenminste een nieuw examen en nog wel in de taal van het land; daarmee wordt aan den hospitaldienst de doodsteek gegeven.

Ook probeert een ander land het, door zelf het onderwijs op de scholen ter hand te nemen; en het particuliere onderwijs, wat het zendingsonderwijs vanzelfsprekend is, wordt kortweg verboden. Doet men dit niet, dan wordt toch het onderwijs in de Christelijke religie afgewezen. Men heeft nog wel een middel ter onderdrukking: voor verschillende hoofdvakken op school wordt geëischt inlandsche niet-Christelijke onderwijzers te nemen.

Het is te verstaan, dat de zending, bij deze droeve ervaringen, nieuwe wegen zoekt en nieuwe middelen gebruikt.

Hier vinden wij o.a. de oorzaak van het nauw verband in de laatste jaren gelegd tusschen zending en industrialism, zending en het rural problem. De zendingsarbeiders zijn de poelen der zonde en ellende in de groote fabriekscentra ingegaan, en verrichten maatschappelijk en sociaal werk. Of ook, men brengt het Evangelie als uitwendig verheffende macht naar het platteland, waar de vreeselijke armoede heerscht, en de diepste onkunde.

Dat deze arbeid nog veel verder van het eigenlijke zendingswerk afstaat als schooldienst en hospitaldienst, is duidelijk. Prof. Richter vergelijkt dit werk in de onafzienbare maatschappelijke ellende en onuitsprekelijk grooten sozialen nood bij een druppel op een gloeiende plaat. Het heeft eigenlijk alleen beteekenis als demonstratie van de Christelijke liefde.

Er is, als wij dit alles overzien, dus wel veel schaduw, waarbij het licht schier geheel verdonkerd wordt. Heeft de zending nog wel een toekomst?

Zeker, er worden nog vele bekeerlingen „gemaakt“; de Christelijke kerk op het zendingsveld neemt toe. Doch wat beteekent deze winst, als men in aanmerking neemt, dat de aanwas der bevolking de toename van de Christenen verre overtreft? Zelfs blijft de vrucht der zending verre bij het geboorteoverschot der Inlandsche bevolking ten achter!

Meer dan ooit geldt voor de zending: zien in het gebod en blind zijn voor de toekomst. Christus vraagt van Zijn gemeente gehoorzaamheid, maar deze is een gehoorzaamheid des geloofs, van het geloof dat de wereld overwint. Want het is niet de zending, die de volken tot Christus brengt; het is Christus zelf, die rijdt op het witte paard, overwinnende en opdat Hij overwinne, die de volken door de prediking van het Evangelie wint.

J. D. W.



Afwachten — en dan geen problemen meer.

Dr S. Wouters schrijft in „Soester Kerkb.“ over de Buchman-beweging.

Merkwaardige staaltjes, die het bovengenoemde bevestigen, vonden we in een correspondentie uit Londen, over de Buchmanbeweging, opgenomen in de „N. Rott. Crt.“ van 10 Febr. j.l. Daar wordt, heel typeerend weer, van Buchman gezegd, dat hij om het dogma zich niet bekommert, maar het geloof beleven wil. Hij wil terug naar de eerste eeuw van het Christendom en daartoe groepen vormen van geloovigen om het even uit welk Kerkgenootschap, mits zij de onmiddellijke leiding van God willen aanvaren. Lees nu eens goed het volgende zinnetje: De groeper staat des ochtends op met een tot alles bereiden geest: waar God Hem leiden wil, gaat hij; in alle moeilijkheden wacht hij rustig en geloovig op die ingeving van boven: zoo wordt alles eenvoudig, er bestaan geen problemen meer. Hier zitten we reeds heelemaal in de lijdelijke hoek. Afwachten. Ingevingen krijgen. Zie echter hier tegenover weer het „bid en werk“.

In dat artikel leest ge zelfs: „Ik hoorde in de Central Hall een professor in de oeconomie uit Zuid-Afrika verzekeren, dat het probleem van den gouden standaard voor het menschelijk verstand te veel is, maar in den groepsgeest zonder moeite is op te lossen. Laat de gouverneur van de Bank van Engeland, zoo sprak hij, samenkomen met zijn collega's uit andere landen, laat hen eerlijk (maar eerlijk, weet gij!) de leiding van God aanvaren en er is geen probleem

meer“. Zeer geachte lezers — wordt zoo alles niet heel eenvoudig! Stel U maar onder leiding, zooals de Buchmanbeweging wil, en alle kwesties worden opgelost. We vragen echter: Waarom toont ons de Schrift dan toch zoo de worsteling der geloovigen! Hoe ze smeekten en baden, maar tegelijk vaak de allermeestelijke beslissingen moesten nemen! Hoe werd er geboden juist om wijsheid en inzicht om te handelen. Het bedoelde artikel schrijft echter: Om wijsheid zucht de groeper niet eens! De beweging is een verschijnsel temeer van den afkeer van het verstand, die onzen tijd kenmerkt. „Ze is irrationeel“, schreef iemand in „Oxford and the groups“.

Juist; het Irrationalisme eener voorafgaande periode kan ook in deze late vrucht zich nog doen gelden. En — velen voor een tijd vereenigen, die toch geen ware eenheid zullen vormen.

De Christelijke Gereformeerden en de vrouw.

Dr E. D. Kraan schrijft in „Geref. Kerkbl. Hoek van Holland“ etc.:

In het Mei-nummer van „Belijden en Beleven“, het orgaan van den Bond van Chr. Geref. Meisjesverenigingen, geeft de veldprediker Ds H. Janssen, op de vraag: „Waarom mogen de vrouwelijke lidmaten geen stem uithbrengen bij het beroepen van een predikant?“ het volgende antwoord:

„Reeds jaren lang ben ik van oordeel, dat de vrouw in de gemeente het stemrecht toekomt, om de eenvoudige reden, dat zij belijdenis des geloofs heeft afgelegd en tot lidmate der gemeente is aangenomen.“

Nu is mij nooit duidelijk geworden, waarom da men aan de vrouwelijke lidmaten het stemrecht onthoudt.

Zijnerzijds voegt Dr Kraan dan hieraan de opmerking toe:

Het is in de laatste jaren meer dan eens voorgekomen, dat, wanneer hij ons nog maar de vraag werd opgeworpen, of er niet eenige verandering moest komen in de inrichting van den eeredienst, in het gezang der gemeente, en ook in de kerkelijke positie der vrouw, er aan den Chr. Geref. kant dadelijk gereed stonden om ons te verketteren en te veroordeelen en om uit te roepen, hoe ernstig wij toch wel achteruitgaan en verwerdlijken.

En tegen dien geest kan het nu toch een heilzaam tegengif zijn, wanneer er uit den Chr. Geref. kring zelf stemmen opgaan, die zeggen: wij denken over die verandering in den eeredienst en gezang en de positie der vrouw precies als zij.

Geduld, geduld; de leiding van „De Wekker“ blijft hoe langer hoe meer een tegen-beweging wakker roepen.

De Cock en Schortinghuis

Dr E. D. Kraan schrijft in „Geref. Kerkbl. Hoek van Holland“ etc. interessante artikelen ter bestrijding van wat in „Onder Eigen Vaandel“ over de Afscheiding is „ten beste gegeven“. De stukken vliegen eraf, Tegen D. Verschoor (tot wie ook Prof. Dr A. G. Honig in „De Bazuin“ enkele corrigeerende artikelen richtte) merkt Dr Kraan op:

Tot nog toe werd algemeen aangenomen, dat D. Cock, die als een „lichte“ dominee begon, tot verandering is gekomen, vooral door het lezen van de Institutie van Calvijn en de Drie Formulieren van Eenigheid. Maar Ds Verschoor schijnt van een ander gevoelen te zijn. Hij schijnt te meenen, dat mannen als Schortinghuis, De Cock's geestelijke vaders waren. Nu is het natuurlijk geheel Ds Verschoor's recht, dit te meenen. Maar als hij deze meening publiceert, moet hij haar ook bewijzen. Met algemeene beschouwingen zijn wij niet klaar. Hier moeten feiten geconstateerd. En dan geloof ik, dat deze moeilijk te vinden zullen zijn. Dr G. Keizer publiceerde in zijn pas verschenen standaardwerk ook uit de catalogus van boeken, die De Cock te Ulrum op zijn studeerkamer had staan. Maar daarin is niet één naam van de door Ds Verschoor genoemde schrijvers te vinden. En ook in de geschriften, die De Cock zelf publiceerde, schijnt hij nooit een van die schrijvers aangehaald te hebben, die naar Ds Verschoor's opvatting, zijn geestelijke leermeesters zouden zijn geweest. Wel moet één der ouderlingen van Ulrum, broeder J. J. Beukema, die groten invloed op De Cock's verandering heeft gehad, min of meer een man geweest zijn van het type als Ds Verschoor bedoelt; maar De Cock liet zich toch niet door dezen voeren tot separatisme en wist de zachten drang in die richting op hem geëffend te weerstaan.

Ook dit vraagt de aandacht:

Het spreekt boekdeelen, dat de eerste geschriften die De Cock de wereld inzond, een nieuwe uitgaaf van de Drie Formulieren van Eenigheid en van het Kort Begrip — welk gezelschapsmensch zou dit ook doen?

Valsch vernuft

Ds A. B. W. M. Kok citeert in „Zeeuwache Kerkb.“ enkele passages uit Bavincks „Welsprekendheid“. Om dit over valsch vernuft:

Van valsch vernuft geeft hij enkele typeerende staaltjes: Als men op de vraag: Waarom vatte Mozes de slang bij den staart en niet bij den kop, diepzinzig antwoorden durft: omdat de kop in 't paradijs vermorzeld was. Als men met mystischen blik in de mannen der Samaritaansche vrouw de vijf boeken van Mozes aanschouwt. Als men in het huwelijk van Izabella en Rebekka de wijze afgeschaduwd ziet, waarop Christus zijn bruid, de gemeente, zich verwerft. Als men dit alles en nog veel meer als het Woord Gods verkondigen durft, zal het aan succes niet ontbreken.

In „De Nieuw...

Den 1en Mei hield John He... Universiteit te... predikatie, wa... katholieke onde... er in bepaald... staan, welke... den jongen m... weer actueel... voor ons.

Tekst der pre...

Cum aute... vitatis, e... lius unicu... erat.

En toen H... een doode u... der: en deze v...

De inleiding:

Op dezen d... feesten van d... een Heilige, e... bedien en tran... zwerfen verdi... „belangrijk“ b... brengen van e... der evangelis... evangelieverko... als bisschop v... der; niet doo... volle geloofsv... één andere He... kring aanroep... hoesten de bek... verkregen. He... zij bad, en he... door zij hem... er de vurighe... hij tot haar: „... kan niet verlo... vulling, en we... Niet alleen be... keering werd l... maar een leem... velen ter gere... was de zoon... licht geweest... wij grooten d... H. Monica, d... vleesch, en la... leden heeft n...

Naar Monica... Kerk heeft er ee...

De Kerk he... uitgekozen, e... treurende we... stadspoort, toe... gen zoon te b... niet; (Luc. V... de doode verr... verheverer w... voor het licha... loost zijn ziel... Haar zoon m... kwam en in l... lang hij slaaf... was van kette... Zij deed den E... zich uit met...

Toepassing:

En zoo wor... evangelie, een... dierend weekl... zoo door haar... ontvangt vanu... als figuur der... van den Prof... uw rouw en... Oosten en aar... van U heen te... de Heer zal z... kinderen van...

Ik merk hie... is uit het ver...

Nadere toepas...

Mijne Broe... Zondag van e... van de H. M... zorgen, waar... als wij hier i... gene te versl... het gemis zo... goed te make... deel van onze... en moeder h... niet langer b... verslet dan... spreekt door... mag zij zich t... van „Alma M... voorbeeld va... enerzijds is... en „Causa n... schap“, en... „Zetel d'r w... sloten leeft i... van een tuin... drukke stad... de lieve en t... zelf te prijze... (Eil. XXIV, 1... doorloopen h... van de Zee, e... den oceaen“.